

Gəncənin bombalanmasının Ermənistanın siyasi-hərbi rəhbərliyinin bilavasitə nəzarəti və tapşırığı əsasında həyata keçirildiyi məhkəmədə elan edilib

Ermənistanın Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzü nəticəsində sülh və insanlıq əleyhinə cinayətlər, müharibə cinayətləri, o cümlədən təcavüzkar müharibənin hazırlanması və aparılması, soyqırımı, müharibə qanunlarını və qaydalarını pozma, habelə terrorçuluq, terrorçuluğu maliyyələşdirmə, hakimiyyəti zorla ələ keçirmə, onu zorla saxlama və digər çoxsaylı cinayətlər törətməkdə təqsirləndirilən Ermənistan Respublikasının vətəndaşları Arayik Harutyunyan, Arkadi Qukasyan, Bako Sahakyan, Davit İşxanyan, David Babayan, Levon Mnatsakanyan və digərlərinin barəsində olan cinayət işləri üzrə açıq məhkəmə prosesinin baxış iclası mayın 30-da davam etdirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Bakı Hərbi Məhkəməsinə hakimlər Zeynal Ağayevin sədrliyi ilə, Camal Ramazanovdan və Anar Rzayevdən ibarət tərkibdə (ehtiyat hakim Günel Səmədova) keçirilən məhkəmə iclasında təqsirləndirilən şəxslərin hər biri bildikləri dildə tərcüməçi, həmçinin müdafiələri üçün vəkillərlə təmin olunub. İclasda təqsirləndirilən şəxslər, onların müdafiəçiləri, zərərçəkmiş şəxslərin bir qismi, onların hüquqi varisləri və nümayəndələri, həmçinin dövlət ittihamını müdafiə edən prokurorlar iştirak ediblər.

Hakim Zeynal Ağayev prosesdə ilk dəfə iştirak edən zərərçəkmiş şəxslərə məhkəmə heyətinin, dövlət ittihamını müdafiə edən prokurorları, tərcüməçiləri və s. təqdim edib, habelə onların qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hüquqlarını və vəzifələrini izah edib.

Məhkəmədə baş prokurorun böyük köməkçisi Vüsal Əliyev tərəfindən 2020-ci ilin iyul ayında, şərti olaraq "Tovuz döyüşləri" adlandırılan hadisələrin baş verdiyi dövrdə Ermənistan tərəfindən təcavüzkar müharibə törədilməsi, o cümlədən Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən mülki əhali yaşayan zonaların atəşə tutulması, mülki şəxs və hərbiçilərin öldürülməsi və əhəlinin mülklərinə vurulmuş ziyanla bağlı hadisə yerinə baxış və digər protokolların eks-pert rəyləri tədqiq edilib.

Bildirilib ki, Azərbaycan Respublikasına qarşı törədilmiş təcavüzkar müharibə nəticəsində 12-16, 17, 24 və 25 iyul 2020-ci il tarixlərə vahid niyyətlə aparıcıları təcavüzkar müharibənin növbəti mərhələsində iriçaplı silahlar və istintaqla müəyyən edilməyən digər odlu silahlardan atəşlər açmaqla Tovuz rayonunun Ağdam kəndində mülki şəxs qəsdən öldürülüb, Tovuz rayonunun Ağdam, Dondar Quşçu, Əlibaylı, Yuxarı Öysüzlü, Vahidli, Aşağı Öysüzlü kəndləri və Qazax rayonunun Xanlıqlar kəndindən onlarla mülki şəxsə məxsus fərdi yaşayış evləri

nə və təsərrüfatlara xüsusilə külli miqdarda ziyan vurmaqla təcavüzkar müharibəni davam etdiriblər. Tədqiq olunan sənədlərə əsasən, Azərbaycan Respublikasına qarşı törədilmiş təcavüzkar müharibə nəticəsində Tovuz rayonunun Ağdam kəndi ərazisində öldürülən və yaralananlar olub.

Daha sonra məhkəmədə 2020-ci ildə 44 günlük müharibə nəticəsində zərərçəkmiş kimi tanınmış şəxslər dindirilib.

Zərərçəkmiş şəxs Elçin Şirinov bildirib ki, 2020-ci il oktyabrın 28-də saat 13 radələrində "VAZ 21074" markalı avtomobilə Bərdə şəhərində olarkən Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən atılmış "Smerç" raketini düşüb.

O, hadisə nəticəsində dərəcəsinə görə sağlamlığa ağır zərər vurmaya aid qəlpə xəsarətləri alıb.

"Bərdəyə çox sayda hücum oldu. "Smerç"ləri dəfələrlə atıblar. Nəticədə çoxlu sayda ölümlər, yaralananlar oldu", - deyərək zərərçəkmiş şəxs bildirib.

Bakı şəhərinin rayon məhkəmələrində dövlət ittihamının müdafiəsi üzrə şöbəsinin prokuroru Toranə Məmmədovanın suallarını cavablandıran E.Şirinov hadisə baş verən ərazidə hərbi obyekt olmadığını da söyləyib.

Zərərçəkmiş şəxs Faiq Kərimov bildirib ki, 2020-ci il oktyabrın 28-də gündüz işlədiyi idarənin yaxınlığında yolda təmizlik işləri görürkən olduğu yerdən təxminən 40-50 metr aralıda raket mərmisi düşüb. Mərmimin qəlpələri ətrafa səpələnib. Dərhal yerə uzanıb, lakin ətrafa səpələnən qəlpələrin bir qismi sağ qoluna, sağ gözüne və başına xəsarət yetirib. "Gözümü itirdim, bədənimin digər hissələrindən xəsarətlər aldım. Nəticədə əlil oldum", - deyərək F.Kərimov dövlət ittihamçısı Fuad Musayevin sualını cavablandıran zaman deyib.

Zərərçəkmiş şəxs Şükür Xərimli bildirib ki, 2020-ci il oktyabrın 27-də saat 16 radələrində Bərdə rayonunun Qarayusifli kəndində yaşadığı evdə olarkən partlayış

səsi eşidib və çölə çıxıb. Çölə çıxan zaman qonşuluqda yaşayan Ehtiram İsmayilova məxsus fərdi yaşayış evinə mərmii düşməsinin şahidi olub. Dərhal evə daxil olmaq istəyərkən yaşadığı evin üzərinə və ətrafına ümumilikdə 4 ədəd mərmii düşüb. Mərmii yaşadığı evə düşərkən sağ bud və küroyinin sağ nahiyyəsindən, bacısı Elnurə Kərimova isə sağ bud nahiyyəsindən xəsarət alıb. "Hadisə zamanı ətrafa 60-70 bombacıq düşdü", - deyərək əlavə edib.

Zərərçəkmiş şəxs Rasim Yaxın ifadəsində hərbi kimi 2020-ci ildə 44 günlük müharibədə iştirak etdiyini, Cəbrayıl, Füzuli, Xocavənd, Şuşa və digər ərazilərdə döyüşlərdə olduğunu bildirib. O, 2020-ci il noyabrın 6-dan 7-nə keçən gecə Şuşada tank mərmisindən yaralandığını deyib. Nəticədə sol biliyimi, sol gözüümü itirdim, bədənimdə qəlpə yaraları var", - deyərək R.Yaxın əlavə edib.

Zərərçəkmiş şəxs Tural Təvəkkülü ifadəsində 2020-ci ildə 44 günlük müharibə zamanı Daşkəsən-Kəlbəcər istiqamətində onlar tərəfə atılan mərmimin partlaması nəticəsində yaralandığını bildirib.

Müdafiə tərəfinin suallarını cavablandıran T.Təvəkkülü deyir ki, onlar tərəfə atəş həm Kəlbəcərdən, həm də Ermənistandan açılıb.

Zərərçəkmiş şəxs Bəxtiyar Kazımov ifadəsində 2020-ci il oktyabrın 10-dan bir neçə istiqamətdə vuruşduğunu deyir. O, 44 günlük müharibə zamanı noyabrın 4-də Şuşa yaxınlığında, "ferma" adlandırılan ərazidə artilleriya atəşi nəticəsində yaralandığını bildirir.

Zərərçəkmiş şəxs Sərxan Abbasov 44 günlük müharibədə iştirak etdiyini, müharibənin ilk günündən - sentyabrın 27-də Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanı yaşayış məntəqələrini ağır artilleriyadan atəşə tutduğunu söyləyir: "Həmin vaxt Göygöl rayonunun Toğanalı yaşayış məntəqəsini, Göygöl Milli Parkının ərazisini ağır artilleriyadan atəşə tuturdular. Bundan sonra əks-hücum başladı".

O, döyüşlər zamanı snayper atəşi nəticəsində yaralandığını bildirir.

Zərərçəkmiş şəxs həlak olanların və yaralıların ərazidən çıxarılması zamanı üzərində tibbi xidmət maşını olmasını göstərən işarə olmasına baxmayaraq, Ermənistan hərbiçilərinin həmin avtomobilləri artilleriya atəşinə tutduğunu söyləyir.

S.Abbasov düşmən hərbiçilərinin Azərbaycanın şəhid olmuş hərbiçilərinin nəşrlərinə qarşı qey-

ri-insani hərəkətlər edilməsi barədə videogörüntülərə baxdıqını, videoda həmin hərbiçilərin komandiri olan polkovnik Karen Calavyanın göründüyünü, K.Calavyanın hazırda təqsirləndirilən Arayik Harutyunyan tərəfindən qondarma rejimin "qəhrəmanı" adı ilə "təltif" edildiyini də bildirir.

Zərərçəkmiş şəxs Ramiz Ağayev 2020-ci il oktyabrın 17-də yaşadığı Gəncə şəhərinin bombalanması nəticəsində 16 nəfərin, o cümlədən atası Nürəddin Ağayevin həlak olduğunu, özünün, ailə üzvlərinin və digər şəxslərin yaralandığını bildirir.

R.Ağayevin oğlu - zərərçəkmiş şəxs Vüqar Ağayev 2020-ci il oktyabrın 17-də baş verənlərin dəhşətli olduğunu, həmin vaxt yaralandığını deyir.

Zərərçəkmiş şəxs Şiraz Həsənov ifadəsində 9 yaşında Füzuli rayonunun Qaraxanbəyli kəndindən məcburi köçkün düşdüyünü, 44 günlük müharibədə iştirak etdiyini, iki dəfə yaralandığını söyləyir.

Zərərçəkmiş şəxs İsmayıl Mehdiyev ifadəsində 2020-ci il sentyabrın 30-da yaşadığı Tərtər rayonunun Azad Qaraqoyunlu kəndində təsərrüfat işləri ilə məşğul olarkən mərmii düşməsi nəticəsində sol ayağından qəlpə xəsarəti aldığını bildirir.

O, yaxınlıqda hərbi hissə olmadığını da əlavə edib.

Zərərçəkmiş şəxs Mairzəyev 2020-ci ildə 44 günlük müharibədə iştirak etdiyini, müxtəlif istiqamətlərdə döyüşlərdə olduğunu, oktyabr ayında Hadrut istiqamətində yaralandığını bildirir.

"Düşmən xüsusilə Hadrut istiqamətində artilleriya, o cümlədən minaatanlarla atəş açırdılar", - deyərək əlavə edib.

David Manukyan ona "Birinci kim hücum edib?" sualını ünvanlayıb. M.Mirzəyev suala "Biz əks hücumla cavab vermişik" deyərək cavab verib.

Məhkəmədə zərərçəkmiş şəxslərin barəsindəki tibbi-ekspertiza rəyləri də elan olunub.

Daha sonra Baş Prokurorluğun Dövlət ittihamının müdafiəsi üzrə idarəsinin Bakı şəhərinin rayon məhkəmələrində dövlət ittihamının müdafiəsi üzrə şöbəsinin rəisi Nəsir Bayramovun iştirakı ilə 2020-ci il oktyabrın 4-dən 18-dək olan müddət ərzində Gəncə şəhərinə atılmış raket atəşləri nəticəsində mülki şəxslərin qəsdən öldürülməsi, mülki infrastrukturada ciddi ziyan vurulması və s. xüsusi atəşlər üzrə cinayət işi materiallarında olan bəzi sənədlər tədqiq edilib.

Sənədlərə əsasən, Ermənistanın siyasi-hərbi rəhbərliyinin bilavasitə nəzarəti və şifahi tapşırığı əsasında Ermənistan Respublikasının 1-ci Ümumqoşun Ordusunun 10-cu dağ motoatıcı diviziyasının 6-cı dağ motoatıcı alayını işğal altında saxladığıları Azərbaycan Respublikasının Ağdərə rayonu Suqovuşan kəndi (övvəlki adı ilə Tərtər rayonunun Suqovuşan kəndi) ərazisinə, həmin ordunun 42-ci əlahiddə artilleriya alayını işğal altında saxladığıları Ağdərə rayonu Aşağı Oratağ kəndi (övvəlki adı ilə Tərtər rayonunun Aşağı Oratağ kəndi) ərazisinə, eləcə də həmin ordunun 62-ci əlahiddə artilleriya alayını işğal altında saxladığıları Xankəndi şəhər ərazisinə dislokasiya edilməsinə nail olmaqla həmin illər ərzində işğal altında saxladığıları Azərbaycanın digər ərazilərində Ermənistan istiqamətindən daşıyaraq gətirib qurduqları mühəndis-istehkam mövqelərində övələcədən yerləşdirdikləri, habelə qeyd olunan alayların inventarına daxil etdikləri Rusiya Federasiyasında zavod üsulu ilə istehsal edilmiş, "Smerç" (NATO üzrə M1983) yayılım atəşli reaktiv sistemdə istifadə edilmək üçün nəzərdə tutulmuş 300 millimetrlilik "9M528" markalı qəlpəli füqaslı (dağıdıcı) partlayış dalğalı başlıqla təchiz olunmuş reaktiv raketlərdən, Ermənistan Respublikası ərazisində Azərbaycan Respublikası ilə şərti tomas xəttində yerləşdirdikləri Rusiya Federasiyasında zavod üsulu ilə istehsal edilmiş, "9K72"- "Elbrus" (NATO təsnifatı ilə adı "SS-1c Scud B") əməliyyat-taktiki təyinatlı raket kompleksində istifadə edilmək üçün nəzərdə tutulmuş füqaslı təsirə malik olan, "8F44" tipli döyüş başlığı ilə təchiz edilmiş raketlərdən 2020-ci il oktyabrın 4-dən 18-dək olan müddət ərzində Gəncə şəhərinə davamlı olaraq intensiv atəşlər açılıb.

Beləliklə, Ermənistan silahlı qüvvələri 2020-ci il oktyabrın 4-də, 5-də, 8-də 11-də və 17-də Gəncə şəhərində vahid niyyətlə ümumilikdə 26 nəfər mülki şəxsi qəsdən öldürüb, habelə 175 nəfər mülki şəxsə qəsdən xəsarət yetirərək, onların vaxtında zərbələrəndən yayınmaları, müxtəlif predmetlər arxasında gizlənmələri, ictimai tibbi yardım göstərilməsi səbəbindən onları qəsdən öldürə bilməyiblər. Həmçinin hadisələr zamanı ümumilikdə dövlət mülkiyyətinə, fiziki və hüquqi şəxslərə xüsusilə külli miqdarda ziyan vurulub.

Tədqiq olunan sənədlərdə Gəncəni raketlərlə hədəf almış Ermənistan silahlı qüvvələrinin hərbiçilərinin adları da yer alıb.

Qeyd edilib ki, Gəncə şəhəri Ermənistan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Ermənistanın Stepavan rayonunda dislokasiya olunmuş 71-ci hərbi texnikaların saxlanması bazasının (51556 saylı hərbi hissə) komandiri polkovnik Artaşen Rafiki Hacatyan, komandir müavini polkovnik-leytenant Ara Artuş Sarqsyanyan, "Elbrus" taktiki raket kompleksləri diviziyasının komandiri polkovnik-leytenant Vazgen Davit Vardanyan, "İsgəndər" taktiki raket kompleksləri diviziyasının komandiri polkovnik-leytenant Tigran Norayri Vardanyan və qeyrilərinin rəhbərliyi ilə həmin hərbi hissənin ehtiyatında olan "Elbrus" taktiki raket kompleksini Ermənistan Respublikası Gəncə qəhrəman vilayətinin Vardenis (tarixi Basarkeçər) ərazisindən 2020-ci il oktyabrın 10-da saat 02 radələrində yenidən hədəfə alıb.

Belə ki, böyük insan tələfatı törətmək məqsədilə və düşünülmüş şəkildə Gəncə şəhərinin aşkar surətdə yalnız mülki obyektlərin mövcud olduğu istiqamətdə hədəflənən Gəncə şəhəri, Kəpəz rayonu, Ə.Rəfiyevli küçəsinin 4-cü daşlanı yerdə yerləşən yaşayış binalarının üzərinə 1 ədəd raket atılıb.

Həmin raketin dinc əhəlinin sıx yaşadığı qeyd edilən ünvanlara düşüb partlaması nəticəsində 10 mülki şəxs qəsdən öldürülüb, 1 mülki şəxsə ağır, 18 mülki şəxsə yüngül, 32 mülki şəxsə dərəcəsi təyin edilməyən xəsarət yetirilib. Oktyabrın 17-də isə "Elbrus" taktiki raket kompleksinin Ermənistan Respublikasının Xnacax rayon ərazisinə gətirilərək "8F44" tipli döyüş başlığı ilə təchiz edilmiş 2 ədəd raket Gəncə şəhəri istiqamətində atıldığı qeyd edilib. Nəticədə 15 mülki şəxsi qəsdən öldürülüb, 2 mülki şəxsə ağır, 4 mülki şəxsə az ağır, 25 mülki şəxsə yüngül, 48 mülki şəxsə dərəcəsi təyin edilməyən xəsarəti yetirilib.

Məhkəmə prosesi iyunun 2-də davam etdiriləcək.

Qeyd edək ki, Ermənistan dövlətinin, onun dövlət qurumlarının vəzifəli şəxslərinin, hərbi qüvvələrinin və qanunsuz silahlı birləşmələrin bilavasitə rəhbərliyi və iştirakı, şifahi-yazılı qaydada verdiyi tapşırıq, göstəriş və təlimatları, maddi, texniki, şəxsi heyətlə verdiyi dəstəyi, mərkəzi qaydada idarəçiliyi əsasında, eləcə də ciddi nəzarəti altında Azərbaycan ərazisində daxili və beynəlxalq hüquq normalarına zidd şəkildə, Azərbaycanla hərbi təcavüz etmək

məqsədlə yaradılmış, həmçinin Köçəryan Robert Sedrakı, Sarkisyan Serj Azati, Manukyan Vazgen Mikaeli, Sarkisyan Vazgen Zaveni, Babayan Samvel Andraniki, Balasanyan Vitali Mikaeli, Balayan Zori Hayki, Ohanyan Seyran Muşeqi, Qaramyan Arşavir Surenoviç, Melkonyan Monte Çarlz və digərlərinin rəhbərliyi, bilavasitə və dolayı iştirakları ilə Ermənistan dövləti, o cümlədən sözügedən cinayətkar birlik tərəfindən aparılan təcavüzkar müharibənin gedişində törədilmiş çoxsaylı cinayət faktlarına dair cinayət işi üzrə erməni-əsilli 15 təqsirləndirilən şəxs ittiham edilib.

Həmin şəxslər, yəni Harutyunyan Arayik Vladimiri, Qukasyan Arkadi Arşaviri, Sahakyan Bako Sahaki, İşxanyan Davit Rubeni, Manukyan David Azatini, Babayan David Klimi, Mnatsakanyan Levon Henrikoğlu, Beqlaryan Vasili İvani, Qazaryan Erik Roberti, Allahverdiyev Davit Nelsoni, Stepanyan Qurban Homeri, Balayan Levon Romiki, Babayan Madat Arakeloviç, Martirosyan Qarik Qriqori, Paşayan Melikset Vladimiri Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 100 (təcavüzkar müharibəni planlaşdırma, hazırlama, başlama və aparma), 102 (beynəlxalq müdafiədən istifadə edən şəxslərə və ya təşkilatlara hücum etmə), 103 (soyqırım), 105 (əhəlini məhv etmə), 106 (köləlik), 107 (əhəlini deportasiya etmə və ya məcburi köçürmə), 109 (təqib), 110 (insanları zorakılıqla yoxa çıxarma), 112 (beynəlxalq hüquq normalarına zidd azadlıqdan məhrum etmə), 113 (işğal), 114 (muzdluluq), 115 (müharibə qanunlarını və adətlərini pozma), 116 (silahlı münəqişə zamanı beynəlxalq humanitar hüquq normalarını pozma), 118 (hərbi soyğunçuluq), 120 (qəsdən adam öldürmə), 192 (qanunsuz sahibkarlıq), 214 (terrorçuluq), 214-1 (terrorçuluğu maliyyələşdirmə), 218 (cinayətkar birlik (təşkilat) yaratma), 228 (qanunsuz olaraq silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı, partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və gözdirmə), 270-1 (aviasiya təhlükəsizliyinə təhdid yaranan əməllər), 277 (dövlət xadiminin və ya ictimai xadimin həyatına sui-qəsd etmə), 278 (hakimiyyəti zorla ələ keçirmə və onu zorla saxlama, dövlətin konstitusiyaya quruluşunu zorla dəyişdirmə), 279-cu (qanunvericiliklə nəzərdə tutulmayan silahlı birləşmələri və qrupları yaratma) və digər maddələri ilə ittiham olunurlar.

